

כישלון עצוב של איש מוכשר

סיפור עצוב על איש מצחיק
(לב 1. איטליה, תל-אביב) - הדבר המרגיז ביותר בסרט זה הוא שהוא נוגע בכל הנקודות הכואבות ביותר של החברה המערבית בימינו. ואינו אומר בעצם מאומה על שום דבר. גיבור הסרט הוא בעל מופע לייצור גבינה בסביבות פארמה (אזור מולדתו של הבימאי ברטולוצ'י). הרואה כמו עיניו כיצד אלמונים חוספים את בנו. הסרט כולו מתאר את ההמתנה הקשה מנשוא של האב ושל האם. לידועות על הבן, כאשר מיכתבים מיסתוריים מופיעים בבית מבלי שנשלחו בדואר, שניים מחבריו של הבן, חובדים במיפעל, זורעים אוסף של רמזים בעלי משמעות כפולה, והמישטרה חוקרת את המרשה בהפגנה של חידלון מוחלט.

ברטולוצ'י מנסה באמצעות הסיפור הזה לדון לא רק במכת הטירו של שפטיה באיטליה. אלא גם בעימותים של מעמדות חברתיים, עניים מצד אחד, עשירים מצד שני, ועניים שהתעשרו באמצע (כזה הוא בעל מופע הגבינה), בהידרדרות הכלכלה האיטלקית שאין בה עוד מקום למיפעלים יצרניים, וחינוכה נמצאת רק בתרגילי אחיזת עיניים פינאנסיים. והוא מזכיר בתרחבה רבה כל מיני אספקטים מרוידיסטיים ביהיסים הקיימים בין הורים וילדים.

כל זה נמצא בסרט, ללא שפק, אבל לגבי אף אחד מן הנושאים החמורים האלה אין לברטולוצ'י משומו מוגדר לומר. הוא מציין את קיומן של הבעיות, אבל נועזב מולן בפה פעור. מתקשה לתחילת איזו עמדה יש לנקוט. עם זאת, אי אפשר לבטל את הסרט לחלוטין. ולו רק מפני שהאיש הוא פולטען בדם, חמסוגל להכניס קסם

טוניאצי וויקטור קאבאלו: מהומה על לא דבר

מיוחד במינו, בדרך שבה הוא מצלם את השפלה של אזור פארמה (אשר שימשה לו כבר פעמים רבות רקע לסרטי), בחושניות שבה הוא מביים סצינות מסוימות, בעיצוב האסתטי-המעורר של הסרט כולו. כאן צריך, ללא שפק, להחמיא גם לצלם שלו, קארלו דה פאלמה. אחד מגדולי הצלמים של איטליה.

ומעלה אחת נוספת לסרט, היא הופעתו של אוגו טוניאצי בתפקיד הראשי, כשהוא מצליח ליצור דמות פאתטית, מגוחכת, ויחד עם זאת אמינה בחלט לא רק כקרבן של טירור, אלא גם כאיש-עסקים מצליח ונחש בדעתו, ערמוני ועקשן, איכר פשוט שסרם הצליח לעשות את קפיצת הדרך אשר תקנה לו מלבד הרכוש של המעמד הגבוה, גם את גיטונו.

מה הפלא שסוכניו של מרפי הודיעו כי חתמו על החוזה משום שלדעתם, זה חוזה שאי-אפשר להפסיד ממנו בשום צורה שהיא?

בעצמו, ויפתח רעיונות הנראים ראויים בעיניו להסרטה. וכל זה קורה לבחור שזה עתה מלאו לו 22 שנה!

מי שמעוניין בעקומת הרווחים של מרפי, שעלתה אל על בקריירה הקצרה שלו, בבקשה: ב-ארבעים ושמונה שעות היה שכרו 200 אלף דולר, עבור החלפת מקומות הוא קיבל כבר מיליון שלם, ועתה, עוד לפני שידוע ככלל מה יהיה סירטו הבא, כבר קבעו את שכרו. בינתיים מתכונן מרפי לצאת לסיבוב הופעות ברחבי ארצות-הברית, להופיע בתפקיד אורח בעשר תוכניות נוספות של מוצאי שבת בשידור חי, וחברת פאראמונט מעסיקה צוותי תסריטאים המכינים את סרטיו הבאים: אחד מהם הוא מעשיית ריגול שצריך לצלמה עוד הקיץ ואחרים, שבהם יופיע לצד כוכבים לוהטים אחרים של התקופה, כמו ריצ'רד פראיור ודאדלי מור. מעניין שבימים הטובים, כאשר אולפני הסרטים היו השליטים האמיתיים בהוליווד, חוזה כזה היה קושר את השחקן בדיים וברגליים, והיה הופך אותו לעבד נרצע של מנהלי האולפן, עד סוף כל הימים. היום זה שונה. מרפי התחייב אמנם לבצע את הפרוייקטים שהוא מפתח בפאראמונט, אבל, אומרים סוכניו, אם יהיה פרויקט מפתה מאוד שבבעלות חברה אחרת, וירצו דווקא את מרפי כדי שיופיע שם, תצטרך חברת פאראמונט לגלות הבנה למצב, אם אכן זה יהיה צו ההגיון, כפי שאומר ההסכם.

פאסקל גרגורי בתפקיד פייר ואריאל דומבאל (מארוין) אהבה לטווח ארוך

אמנדה לאנגלה בתפקיד פאולין וסימון דהילה-ברוס בתפקיד סילבן לא מבינים את הזקנים

מעלתו הגדולה של רוהמר בסרט זה (אבל גם בסרטי האחרים), בכך שאינו מחמיר מבט, אינו מרים אצבע מטיפה ואינו מקריר פנים תוך כדי טיפול בנושאים אלה. הוא היה ונשאר איש מוסר, משכיל ונבון, אבל עם זאת הוא אמן הירוד שכדי ליצור מגע עם הצופה, עליו להראות לו בראש ובראשונה דמויות שהן לא רק אמינות, אלא בעלות יותר ממימד אחד. לכן, בכל הסרט הזה, כל אחד מן המשתתפים, גם כאשר הם עושים דברים המנוגדים למוסר — של רוהמר או של הצופה — גם כאשר הם מנסים להסוות במסך של מילים את הטאבים, הוא בעצם צעיר חביב ונעים הליכות. מן הסוג שלקל מאוד לבלות בחברתו, להתברח עימו, מן הסוג שכל אחד היה מסכים להימנות בין חבריו, וגם אם אפשר להסכים עם פאולין, אשר בסוף הסרט מזהירה שאינה מבינה את הוקנים (כוונתה לכל מי שעבר את גיל 20), כי אלה אינם מתנהגים אף פעם בכנות, אין מסתייגים מהם עד הסוף, מפני שכל אחד יכול למצוא בהם, כלי הרבה מאמץ, משומו מעצמו. שכנעי את עצמך שאת צודקת ואני אשכנע את עצמי שאני צודקת, וכך נהיה פתינו מרצות" בעצה זאת לפאולין, מפיה של מארוין, מסיים רוהמר את הסרט. ומה עושים בני האדם בכל ימות השנה, אם לא משכנעים את עצמם שהם צודקים וכל שאר העולם טועה?

שחקנים שטיח ארום

לריצ'רד פראיור, השחקן השחור היקר והמצליח ביותר היום באמריקה, כבר קם מתחרה. שמו אדי מרפי, ובארץ אפשר היה לראות אותו בתפקיד הבכורה שלו בקולנוע, כסרסור בעל לשון חלקלקה וחליפות צעקניות, המלגלג על ניק נולט בסרט ארבעים ושמונה שעות.

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב — דינר, דודאסקון, קרמר נגד קרמר, מנהטן, טוטסי, יול, ירושלים — טוטסי, חיסה — טוטסי.

תל-אביב

★ ★ ★ דינר (ארצות-הברית, חן 5): המעבר מן הילדות לבגרות בעיניו של הבימאי בארי לווינסון, באמצעות חמישה צעירים מוכשרים, בגילומם של סטיב גוטנברג, דניאל שטרן, מיקי רוזק, קווין בייקון וטימותי דאלי. ★ ★ ★ דודאסקון (גרדון, יפאן): הבימאי הדגול אקירה קוראסאווה באחד הסרטים שעשה בתקופת שפל בחייו, לפני 13 שנים. לכן קשה לומר כוודאות אם זהו סרט פסימי או אופטימי, אבל יש בו אהבת אדם ללא גבול והכרת תודה למי שנכבד בצלם האדם, אף שכל גיבורים הם אומללים ונרכאים. ★ ★ ★ קרמר נגד קרמר (ארצות-הברית, דקל): סרט עטור בחמישה אוסקרים, ששם תחת זכוכית מגדלת יחסים בין אשה ובעלה בתקופת גירושין, וכיצד אב מתאמץ למלא את מקום שני התורים ביחד.

★ ★ ★ מנהטן (ארצות-הברית, לימור): מי שלא ראה סרט זה ואוהב את וודי אלן, כראי לו להשלים חוד בהשכלה ולראות את הסרט אפילו בפעם השנייה, זהו מחווה של אינטלקטואל יהודי נידרטי למרכז האינטלקטואלים היהודים בני-יורק, והחלק מהתוסס ביותר שלה. דיאלוגים מצויינים וצילומים מרהיבים.

★ ★ ★ יול (מוסיאון תל-אביב, תורכיה): חיים קשווחים ופיגור אחרי הקידמה בעולם כולו, מבחינה מוסרית וחברתית, באזורי ההרים שרגל תייר לא דורכת בהם, דרך עיניו של מורה שהוגלה למקום ומוצא עצמו מוקסם מעוצמתם של בני האדם המתמודדים כטבע מדי יום ביומו. סירטו של הבימאי הגולה אילמאז ג'ני.

ירושלים

★ ★ ★ נומטי (חבירה, ארצות-הברית, מוצג גם באורה בחיפה): קומדיית מוסר אמריקאית של הבימאי סידיני לומט, על שחקן מובטל המוצא עבודה רק כשהוא מחפוש לאשה הבכר הופך גם לאדם טוב יותר. מישחק מעולה של דסטין הופמן, ג'סיקה לאנג והבימאי בעצמו.